

2013/2014

kod

Liczba punktów

KONKURS PRZEDMIOTOWY Z PRZYRODĄ NA TY ETAP REJONOWY

Województwo kujawsko – pomorskie

Instrukcja dla ucznia.

Test składa się z 21 zadań. Na jego rozwiązanie masz **70 minut**. Jeżeli nie potrafisz wykonać zadania pomiń je, a następnie wróć do niego później. Wszystkie polecenia czytaj uważnie, odpowiedzi zapisuj starannie.

W zadaniach wielokrotnego wyboru prawidłową odpowiedź zaznacz krzyżykiem **X**.

W razie pomyłki krzyżyk należy otoczyć kółkiem, a prawidłową odpowiedź zaznaczyć **X**. Odpowiedzi do zadań otwartych należy wpisywać w miejscach wskazanych przy zadaniach. Przy każdym zadaniu podana jest maksymalna liczba punktów, którą możesz uzyskać. Test wypełnij długopisem [piórem].

Nie używaj korektora.

Życzymy powodzenia!

1. (0 - 4) Poniższe zdania dotyczą roślin nasiennych. W wyznaczonym miejscu wpisz literę P gdy zdanie jest prawdziwe, a literę F gdy zdanie jest fałszywe.

- A. Owoc zawiera nasiono i powstaje z zalążni słupek.
- B. Łodygi mogą magazynować substancje odżywcze np. łodyga spichrzowa kalarepy.
- C. Rośliny nagonasienne wytwarzają kwiaty obupłciowe, a okrytonasienne kwiaty jedнопłciowe.
- D. Zapylenie to przeniesienie pyłku na znamię słupek.
- E. Nasiono powstaje z zapłodnionej komórki jajowej.
- F. Trującymi owocami dla człowieka są między innymi: owoce śnieguliczki białej i konwalii majowej.
- G. Słonecznik nie wytwarza pojedynczego kwiatu, lecz kwiatostan o nazwie baldach.

2. (0 - 5) Do nazw krain i rejonów Polski oznaczonych cyfrą dobierz opis oznaczony literą.

1. Okolice Łodzi	A. Jedyne miejsce w Polsce, gdzie żyją muflony.
2. Pojezierze Pomorskie	B. Jedyne miejsce na świecie, gdzie można znaleźć krzemień pasiasty.
3. Pogranicze Wyżyny Śląskiej i Małopolskiej	C. Miejsce położenia Pustyni Błędowskiej.
4. Góry Świętokrzyskie	D. Tu znajduje się największy w Polsce gład narzutowy.
5. Sudety	E. Geograficzny środek Polski znajduje się we wsi Piątek.

1.

2.

3.

4.

5.

3. (0 - 2) W lesie zbieramy owocniki grzybów. Wybierz dwa prawdziwe zdania dotyczące owocników.

- A. Stanowi nadziemną część grzybni zbudowaną z licznych, rozgałęzionych, luźno ułożonych nitek zwanych strzępkami.
- B. Jest podziemną częścią grzyba, składa się ze ściśle ułożonych strzępek.
- C. Składa się z trzonu i kapelusza, w którym produkowane są zarodniki.
- D. Stanowi nadziemną część grzybni zbudowaną ze ściśle ułożonych nitek zwanych strzępkami.

4. (0 - 3) Wybierz odpowiednie określenie z podanych i wpisz je w wyznaczonym miejscu przy poniższych zdaniach.

(atomy, pierwiastki, substancje, roztwory, korozja, kryształy, metale, ciecze, stopy, mieszaniny)

- A. Ciała stałe, w których cząsteczki są ułożone w sposób regularny i tworzą uporządkowaną przestrzenną strukturę. _____
- B. Substancje proste zbudowane z takich samych atomów. _____
- C. Są ciągliwe i kowalne, są dobrymi przewodnikami ciepła i elektryczności. _____
- D. Są przykładem mieszaniny jednorodnej, powstałej w wyniku połączenia dwóch lub więcej pierwiastków, z których przynajmniej jeden jest metalem. _____
- E. Są przykładem mieszaniny jednorodnej. Powstają przez zmieszanie np. cukru z wodą. _____

5. (0 - 4) Uzupełnij odpowiednio tabelę.

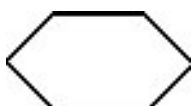
- I. Wpisz nazwy państw i ich stolice.
- II. Z podanych miast i zabytków odpowiednio wybierz 2 miasta i 1 zabytek. Zapisz w tabeli.
- III. Wpisz numer z mapy Europy (umieszczonej na stronie 3) określający położenie danego państwa.

miasta: Wenecja, Marsylia, Strasburg, Mediolan,

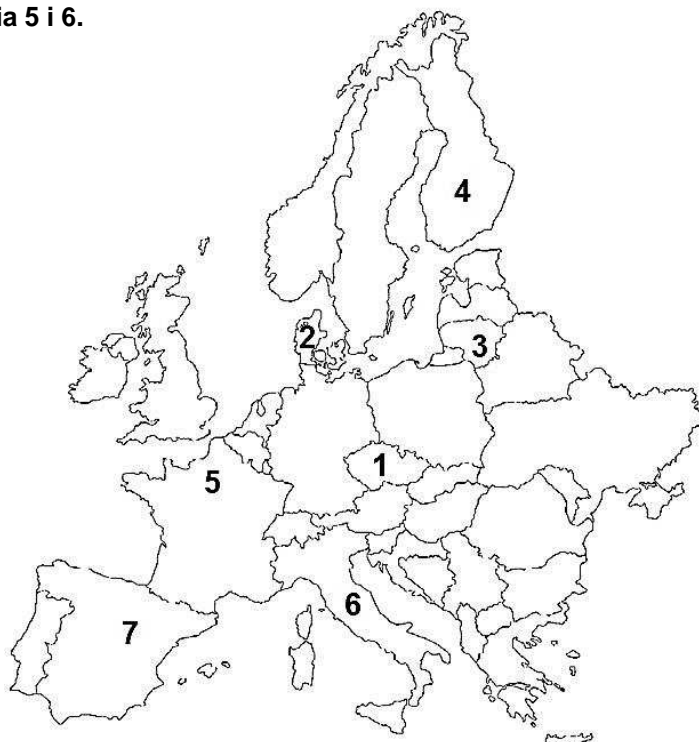
zabytki: Koloseum, katedra Notre Dame, katedra Sagrada Familia,

Nazwa państwa		Francja	
Stolica			Rzym
2 wybrane miasta oprócz stolicy w danym państwie	Barcelona Malaga		
Zabytki			
Położenie danego państwa (numer z mapy Europy zamieszczonej na stronie 3).			

Mapa do zadania 5 i 6.

Źródło: Internet, grafika

6. (0 - 4) Rozpoznaj po opisie państwa Europy i wpisz odpowiednią nazwę państwa w wyznaczonym miejscu. Przy nazwie państwa wpisz numer z mapy określający jego położenie.

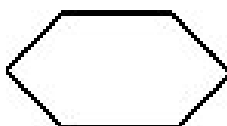
- A. Leży nad Bałtykiem. Jest krajem nizinnym o krajobrazie polodowcowym. Główna rzeka Niemen wpływa do Bałtyku. Na Uniwersytecie Wileńskim tego państwa studiowali wielcy polscy pisarze Adam Mickiewicz i Juliusz Słowacki.
- B. Państwo położone w Europie Środkowej graniczy z Polską. Spacerując po stolicy tego państwa można się przekonać, że wszystkie drogi prowadzą na most Karola, który jest jednym z najcenniejszych zabytków.
- C. Stolicą tego państwa jest Kopenhaga. To kraj nizinny, łąk i jezior. Tu żył i pisał baśnie Hans Christian Andersen.
- D. Charakterystyczne dla krajobrazu tego państwa są liczne jeziora i lasy zajmujące 2/3 powierzchni kraju. Najbardziej na północ wysuniętą krainą jest surowa i najmniej zaludniona Laponia. Miastem uznanym za stolicę Laponii jest Rovaniemi z wioską Świętego Mikołaja.

7. (0 - 2) Zamieszczone poniżej nazwy roślin, wpisz w odpowiednie miejsce tabeli.

narecznica samcza, mak polny, leszczyna pospolita, skrzyp polny, jałowiec pospolity, mech płonnik

Rośliny zarodnikowe	Rośliny nasienne

8. (0 - 3) Na podstawie opisu i rysunku rozpoznaj i podaj nazwy elementów budowy skóry oznaczone numerami 1, 3, 5, 6, 7. Odpowiedzi wpisz w wyznaczonych miejscach.

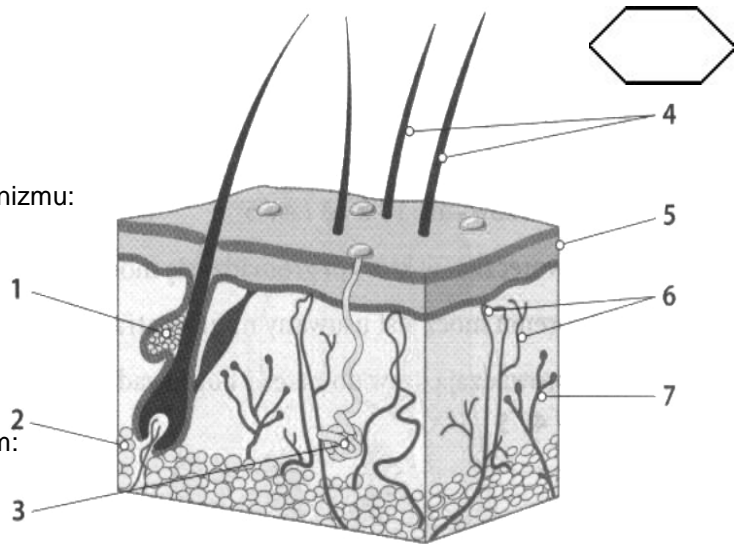
1 – ich wydzielina natłuszcza włosy:
.....

3 – ich wydzielina zapobiega przegrzewaniu się organizmu:
.....

5 – zewnętrzna warstwa skóry:
.....

6 – płynąca w nich substancja dostarcza tlen i pokarm:
.....

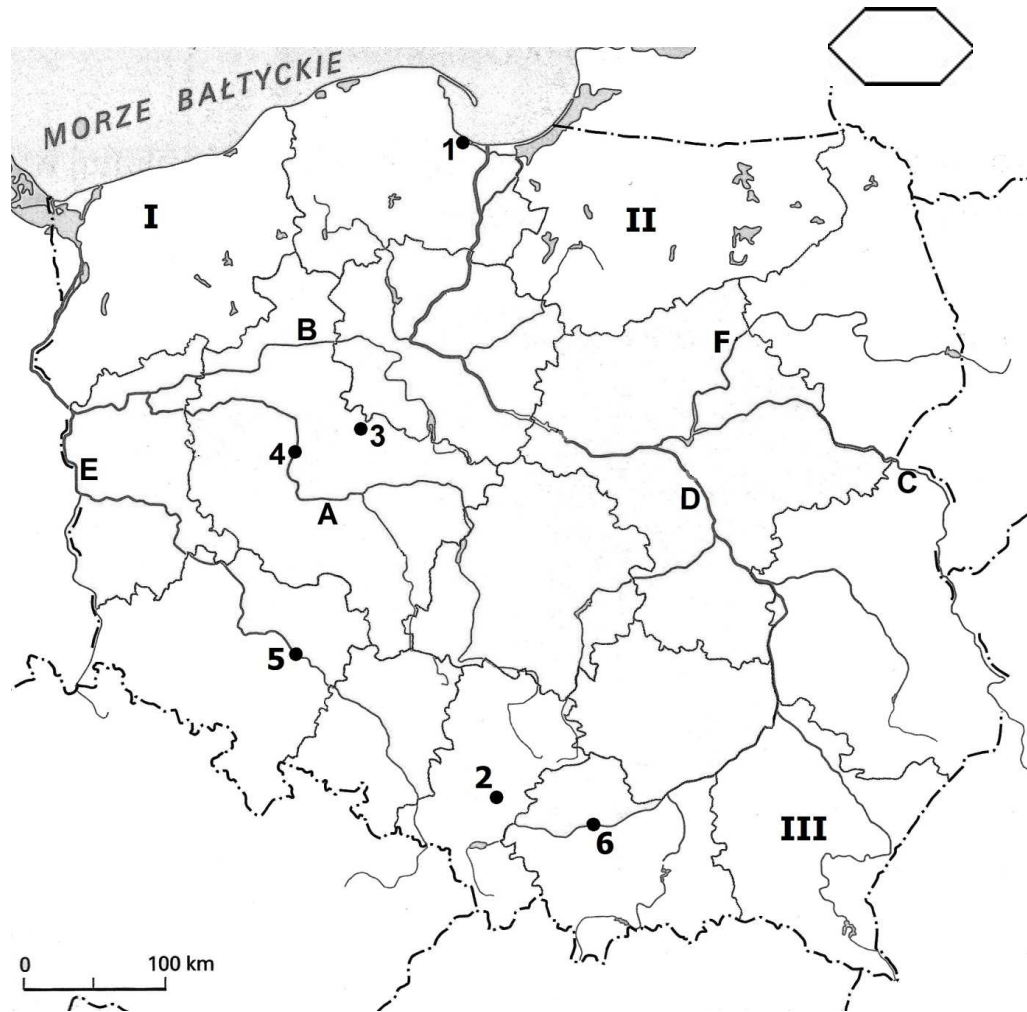
7 – odbierają bodźce dotykowe:
.....

Źródło: Internet, grafika

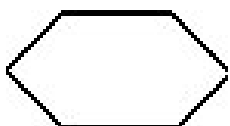
Mapa do zadań 9 - 12.

9. (0 - 3) Na konturowej mapie Polski rzeki oznaczono literami A - F. W wyznaczone miejsca wpisz odpowiednio nazwę rzek.

Źródło: Internet, grafika

Litera	Nazwa rzeki
A	
B	
C	
D	
E	
F	

10.(0 - 6) Do podanego opisu wpisz odpowiednio nazwę miasta i numer z mapy określający jego położenie.

A. Pierwsza stolica Polski. Miasto położone na Pojezierzu Wielkopolskim.

Nazwa miasta: numer z mapy:

B. Stolica województwa pomorskiego. Charakterystycznym elementem miasta jest żuraw – największy dźwig portowy średniowiecznej Europy.

Nazwa miasta: numer z mapy:

C. Największe miasto Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego.

Nazwa miasta: numer z mapy:

D. Stolica województwa dolnośląskiego. Leży nad Odrą. Miasto poprzecinane rzekami i kanałami, ma 88 mostów i liczne kładki.

Nazwa miasta: numer z mapy:

E. Miasto nad Wartą. Jest stolicą województwa wielkopolskiego.

Nazwa miasta: numer z mapy:

F. Miasto położone nad Wisłą na południu Polski. Tu na rynku znajdują się Sukiennice.

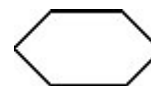
Nazwa miasta: numer z mapy:

11. (0 - 3) Podaj nazwę województwa oznaczonego na mapie liczbami rzymskimi I, II, III oraz nazwę jego stolicy.

Nazwa województwa I: stolica:

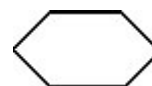
Nazwa województwa II: stolica:

Nazwa województwa III: stolica:

12. (0 - 1) Wybierz zdanie prawdziwe.

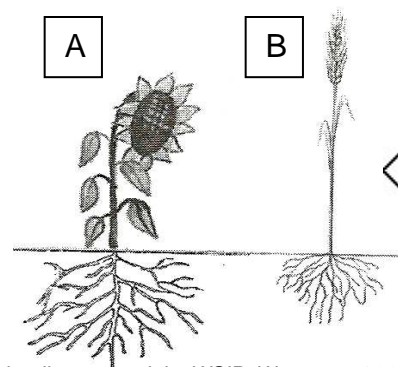
- A. Zastosowana na mapie skala jest skalą dużą, ponieważ ma duży dzielnik 1:10000000. Przedstawia dokładną mapę dużego obszaru.
- B. Zastosowana na mapie skala jest skalą małą, ponieważ ma mały dzielnik 1:10000000. Nie jest mapą dokładną.
- C. Zastosowana na mapie skala jest skalą małą, ponieważ ma duży dzielnik 1:10000000. Przedstawia mało dokładną mapę dużego obszaru.

13. (0 - 2) Rysunki przedstawiają rośliny o różnych systemach korzeniowych. Wpisz w wyznaczonym miejscu nazwy odpowiednich systemów korzeniowych.

Roślina A posiada system korzeniowy:

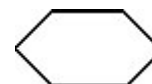
Roślina B posiada system korzeniowy:

Źródło: Przyroda 4-5 Książka dla nauczyciela, WSiP, Warszawa 2005.

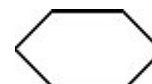
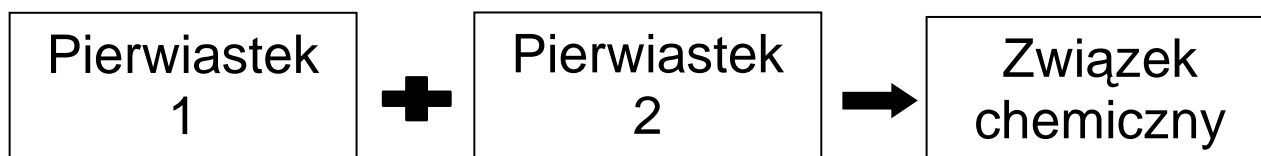
14. (0 - 1) Wypełnioną powietrzem, plastikową butelkę zamknięto szczelnie i włożono do zamrażarki. Po upływie pół godziny wyjęto butelkę i zaobserwowano zmianę jej kształtu. Dlaczego tak się stało? Wybierz poprawną odpowiedź.

- A. Pod wpływem niskiej temperatury w zamrażarce część powietrza na zasadzie dyfuzji przemieściła się z butelki na zewnątrz.
- B. Ciepłe powietrze zajmowało całą objętość butelki, a ochłodzenie spowodowało zmniejszenie jego objętości.
- C. Cząsteczki ochłodzonego w butelce powietrza oddaliły się od siebie, a ich ruch spowodował odkształcenie butelki.

Źródło: Tajemnice przyrody 5, Nowa Era, Warszawa 2008.

15. (0 - 1) W czasie reakcji chemicznej z pierwiastków powstają związki chemiczne. Przeanalizuj schemat i wybierz zdanie prawdziwe.

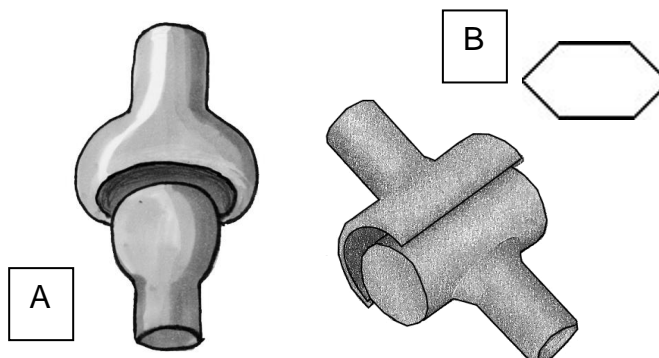
- A. Związek chemiczny przejmuje właściwości pierwiastka, którego zużyto podczas reakcji w większej ilości.
- B. Związek chemiczny posiada właściwości obydwu pierwiastków, z których powstał.
- C. Związek chemiczny to substancja o innych właściwościach niż właściwości pierwiastków, z których powstała.

16. (0 - 4) Uzupełnij odpowiednio tabelę wpisując wybrany pas krajobrazowy (pobrzeża, pojezierza, niziny, wyżyny, kotliny, góry) Polski. Rozpoznaj zwierzę chronione, umieszczone na logo danego parku narodowego i wpisz do tabeli jego nazwę.

				
Pas krajobrazowy Polski				
Nazwa chronionego zwierzęcia				

17. (0 - 1) Ruchome połączenie kości nazywamy stawami. Ich budowa umożliwia ściśle określony kierunek i zakres ruchów. Dopasuj odpowiedni rysunek do wybranych stawów człowieka wpisując w wyznaczonym miejscu literę A lub B.

Staw łokciowy: Staw biodrowy:

Źródło: Przyroda kl. 5, Operon, Gdynia 2009.

18. (0 - 2) Rośliny jako organizmy samożywne przeprowadzają proces fotosyntezy. Na rysunku literami b, c, e i d oznaczono substancje: pobierane, usuwaną i wytwarzaną w tym procesie. W wyznaczonym miejscu wpisz nazwy tych substancji.

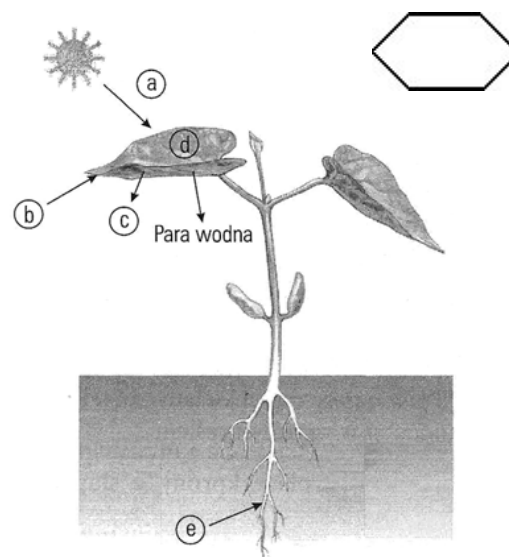
b – gaz potrzebny do fotosyntezy:.....

c – gaz, produkt uboczny fotosyntezy:

e – ciecz pobierana z gleby:

d – składnik odżywczy produkowany podczas fotosyntezy:

.....

Źródło: Przyroda 4-5 Książka dla nauczyciela, WSiP, Warszawa 2005.

19. (0 - 4) Obok poniższych zdań podaj odpowiednią nazwę (jeden wyraz).

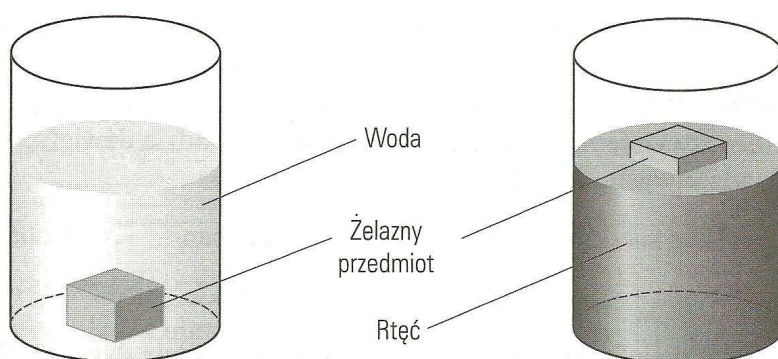
- A. Sosna, wysokie drzewo rosnące w Tatrach. _____
- B. Ostre wierzchołki tatrzańskich szczytów. _____
- C. Wodospad w Karkonoszach. _____
- D. Chroniony dąb w Górach Świętokrzyskich. _____
- E. Gleby utworzone na skałach lessowych. _____
- F. Najgłębsze jezioro w Polsce. _____
- G. Piaszczyste pagórki usypane przez wiatr. _____
- H. Wiatr wiejący tylko nad morzem. _____
- I. Najwyższy wodospad w Polsce. _____

20. (0 - 4) Obok zdań prawdziwych wpisz literę P, a obok zdań fałszywych literę F.

- A. Woliński Park Narodowy jest położony na wyspie Wolin i Uznam. Obejmuje nie tylko ląd, ale także obszar Morza Bałtyckiego.
- B. Mierzeje tworzą się przez prądy morskie. Czasami odcinają zatoki od otwartego morza.
W ten sposób tworzą się jeziora przybrzeżne.
- C. Nizina Mazowiecka to najmniejsza kraina Polski. Znajduje się tu stolica naszego kraju Warszawa.
- D. W krajobrazie Polesia przeważają równiny z rozległymi bagnami, torfowiskami i jeziorami krasowymi.
- E. Nizina Śląska ciągnie się u podnóża Karpat. Łagodne warunki klimatyczne oraz dość żyzne gleby stworzyły doskonałe warunki do rozwoju rolnictwa.
- F. Wyżyna Śląska jest najmniej przekształconą przez człowieka krainą Polski. Spowodował to rozwój górnictwa, przemysłu i miast.
- G. Najpiękniejszą doliną krasową Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej jest Dolina Prądnika.
- H. Góry Świętokrzyskie leżą na Wyżynie Kieleckiej. Są jednymi z najmłodszych polskich gór.
- I. Karkonosze są najwyższym pasmem górskim Sudetów.

21. (0 - 1) Przeanalizuj sytuację przedstawioną na rysunku. Uszereguj substancje od najmniejszej do największej gęstości.

Źródło: Przyroda 4-5 Książka dla nauczyciela, WSiP, Warszawa 2005.

--	--	--